

Acc. n:r

- 1 -

Anna Lisa Månsson
född i Mistelås 1854
Vistelseort: Mistelås, Smål.

2347

Upptecknat
av
Martin Larsson
sommaren 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När ekorren kom fram till gårdarna budade det Tyda.
eldsvåda.

B: h
J: g

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var i granngården en död, som stod lik. Kalle, min måg, såg ljussken då. Morfar var med 2 gånger. Det var mitt i natten. Lyset följde efter strax vid Kalles ben. Det följde med från byggningen till grinden vid gårdet. Där stannade det. Men det brann, klart och ljust, ända tills Kalle kom hem, skenet syntes också där. En anhan gång visade sig lyset i luften.

Ljussken, där någon är död.

En gång var det en gammal skomakare, som blev liggande död vid en stubbe. Många ha se'n sett ljus där och ingen lampa kan brinna klarare.

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nisse, far till handlarn på Södra Torp, var en gång Spökeri.
ute för något spökeri vid allén till Tagel. Pojkarna hade
spänt för hästen. Men när han kom till allén, spändes skak-
larna av, totalt. Det upprepades tre gånger och det hjälpte
inte, hur Nisse bar sej åt. Till sist sprang hästen hem och
vagnen blev ståendes där.

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om det var så att de redde sig dåligt på husförhören, Husförhör.
blev de förr uteslutna från nattvarden, och måste gå hem
till prästen och läsa för honom.

Son Anders
Asbo led
Nikolas son

Uppf. Martin Karlsson, 1929
Mor, Anna Lisa Nilsson, f. 1854 i M.

J:a

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Förr hade man bönemän, som skulle "böna bort" flickorna. Det kunde vara en kvinna eller en man, men de skulle vara sådana, som kunde mä'at. Om det var någon, som tyckte om en flicka, så skickade han en böneman, som kunde prata bra. Han red till häst, om det var långt till flickans hem. Bönemannen vände sig alltid till de gamle och om föräldrarna ville ha giftermål, måste den unga flickan rätta sig därefter. Bönemannen skulle yttra, vad den blivande brudgummen kunde ge åt bruden, om det blev giftermål av. Det bestämdes naturligtvis efter råd och förmåga. De gamla rättade sig inte mycket efter kärleken. Om bönemannen skötte sig bra, skulle han ha ett skjortelärft som belöning.

Frieri och
bröllop.

Bönemän.

2347

JYNSKA UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

*
De trolovade brukade ge varandra gåvor, allt möjligt, t.ex. böcker, schalar, ringar. Men de skulle stjäla sig till det, så att ingen visste det. I alla fall så nosade man sig till de' för det mesta.

L
Första gången skulle man lysa i ny, annars var Lysningen. de' inte vetigt. Om de' var ny nyårsda'n, skulle de' vara allra förnämast. Om det var "trängeny" skulle de inte lysa utan vänta. Vad man menade med tränge-ny, kommer jag inte så noga ihåg. Om det var, när det gamla ny räckte över nyår, eller då nyårsnyet tändes före nyår, minns jag inte. Före lysningen skulle de' vara förhör för prästen. Man måste igenom kristendomskunskapen. Men man kunde

2347

JURIS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

slippa från läsningen, om prästen fick presenter. Men om det var någon, som inte redde sig vid förhöret, var de rätt katiga vid den. Väktarn skulle ha avgift för att han bar upp lysesedeln på predikstolen. De var 50 öre eller 1 kr. Man fick inte höra på sin egen lysning. Det tordes man inte. De var bara en ceremoni. Efter sista lysningen gick de till kyrkan och mottog lyckönskningar av folket.

Bröllopet var inte så storartat, om de inte var Bröllop. några rika. Est de skulle vara storbröllop, hade man spelmän. Men här i bondbygden hade man de inte. Men skjutning förekom. Storbönderna brukade också använda brudkrona, som då lånades. Annars hade man schalett. Det måste vara i ny, när de skulle vigas, det dugde inte i ned. De var även andra sa-

2347

UNIVERSITETS
FÖRELÄSNINGSARKIV

ker, som man skulle ta sig till vara för att göra i ned.

Så borde man t.ex. flytta från en tjänst till en annan i ny.

X [Vigseln ägde rum i brudens hem. Egentliga förlovningsringar förekom inte. När man tog på sig skorna före vigseln, skulle

L man ta på den högra strumpan och skon först. En annan sed

var att stoppa pengar i skon, en 2-krona brukade det vara.

Den som drog av skon på kvällen, skulle ha pengarna. Det

skulle vara lyckligt, pengar skulle aldrig tryta då. Bruden

skulle ge svärfar strumpor, långa ullstrumpor, och skjorta.

Till brudgummen skulle hon ge detsamma. Även prästen skulle

ha gåvor vid vigseln. Kåringamöte efter vigseln var inte

turligt.

2347

UNIVERSITETS
BOK- OCH
BILDKUNSTBOKS
BOKFÖRLAG

Vid Tildas i Sjuhult bröllop för sin systerdotter för två år se'n höll det på att bli skandal, man trodde då att det var skandal. Ungdomarna kommo framsläpandes med en björk och lade framför dörren. Men det var ingen som kände till den seden. Men nu var det några av ungdomarna, som varit på bröllop i Näshult, och där hade man lärt seden. Omde som kommo med björken blevo bjudna på någon traktering, togo de genast bort björken bort till vedbacken. Men här i Sjuhult blev det ingen spendering och därför fick björken ligga kvar. Och det kanske inte var så lätt att ta undan den sedan, när det inte var så många att hjälpa till, ty man tog ut en bra stor björk.

Dra birk.

STATENS ARKIV
KOMMUNALE ARKIV

2347

Vid brölloppen hade man naturligtvis också kalas. Förning.
Som förning till bröllop fick man inte ha gröt. Man
hade kakor, 3 till 4 pannkakor, sötost och bakelser
t. ex.

Sedan blev det dans också, då det kunde gå mycket Dans.
livligt till. Man dansade både upp på stolar och soffor.
Först skulle brudparet dansa, men sen dansade allihop
med allihop.

J. a.
J. e.

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var förr en stor skam att få oäkta barn. Värst var det för kvinnan. Hon visste knappt vad hon skulle ta sig till. Hon var rent förskrämd och väntade att gå till kyrkan, tills prästen skickade bud.

Oäkta barn.

När föräldrarna till oäkta barn skulle gå kyrkegång, fick de inte gå genom stora ingången utan prästen tog in dem i sakristian. Där läste prästen med dem vid en pall under det han höll dem i händerna. Han brukade skrifta dem alldeles förskräckligt.

Om de som hade oäkta barn gifte sig, skulle allt vara som glömt. Barnet betraktades därefter som äkta.

Det var förr sed, att både flickor och pojkar sov i Sovzi ladorna.
ladorna, om de' bar te, efter höbärningen. De tyckte de
kunde ha lite' glam. Man dansade på logen, slängpolska
och vals.

Smalant
Mistebär m

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vid byk kunde pojkarna komma fram emot kvällen. De som hade tillfälle gick. Särskilt om de var någon som hade tycke för den, som bykte, var denn^e angelägen att komma dit. I min barndom började man bjuda dem som kommo på kaffe. Tidigare var det sällsynt med traktering.

Byk.

L. J. Carlsson
M. B. K. H.
Mittellin

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Cypril M. Carlsson
Ker. Lisa Carlsson
Mittellin

När åskan kom från söder och drog sig åt norr,
brukade man säga: "Nu körde åskan åt norr, och kommer
igen om tre dagar." Men om den kom från norr dröjde
det längre, tills den kom igen.

Åskan.

2347

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gladan skrek i röt månaden: De' svider, de' svider. Gladan.
Sagan var den, att ena foten ruttnade bort i röt månaden,
och därför skrek gladan.

2347

Acc. n:r 2347
Anna Lisa Månsson
född i Mistelås 1854
Vistelseort: Sjuhult, Mistelås, Smål.

Upptecknat
av
Martin Larsson
sommaren 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Register.

	sid.
Tyda, ekorren kommer fram till gårdarna	1
Ljussken, när någon är död	2
Spökeri: skaklarna spännes från	3
Husförhör, om man inte redde sig i	4
Frieri och bröllop	5-10
Oäkta barn	11
Sova i ladorna	12
Byk	13
Åskan	14
Gladan	15